Ч. 168 (10.845). Львів, неділя 1. серпня 1926. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 15У лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

З нарад сенату і сойму.

Експозе прем. Бартля в сенаті. — Ухвали сойму. — Відкинення внесення Українського Клюбу. — З адміністраційної комісії.

Варшава, 30. липня 1926.

На нинішньому засіданні сенату виголосив прем. Бартель експозе, яке поза кількома політичними моментами було посвячене в цілости господарському положенню держави. З політ. справ, порушених в експозе, слід згадати про заяву премієра, що уряд скористає тепер з ухвалених йому повновластей і приступить до видавання ріжних декретів. Крім цього премієр заявив, що по феріях законодатні тіла мусітимуть занятися самоврядними законами. Важна річ, яку порушив ще прем. Бартель, це думка зміни виборчої ординації до законодатних тіл, що в колах „національних меншостей" викликало оправдане занепокоєння і негодування.

Засідання сойму зачалося пополудні. На ньому повідомив маршалок палату, що уряд взяв назад свій проєкт закону про чужинців. На томуж засіданні прийшло до бурливого інциденту між соц. послом Реґером і вшехполяками, яким він закинув у своїй промові, що вони мають „липкі руки". Ці слова викликали на лавах вшехпольських послів таку реакцію, що вони не хотіли йому дозволити дальше промовляти. У справу мусів вмішатися маршалок, якому пос. Реґер заявив, що не мав на думці послів і таким робом інцидент зліквідовано.

На нинішньому засіданні ухвалено цілу низку законів. Так принято в другому і третьому читанні закон у справі ратифікації міжнародньої конвенції про поборювання обігу й торговлі порноґрафічних публікацій. В другому читанні принято також новелю, яка змінює закон про обовязкове обезпечення на випадок недуги. Новеля має на цілі продовження до 10 літ (від 9. червня 1926) речинця основування кас хорих на просторі Польщі. Зате перепав внесок Українського Клюбу на заяву недовіря для віцемарш. Дембського. Після принятття ще кількох внесень засідання сойму замкнено. Найближче в понеділок, год. 12.

Соймова адміністраційна комісія закінчила сьогодня подрібну дискусію над законопроєктом про повітове самоврядування. Цей законопроєкт ухвалено в другому читанні проти голосів „нац. меншостей". Правиця була поставила внесок, щоб на кресах не відбувати виборів до повіт. рад цілих 10 літ, але в останній хвилі взяла його назад, заповідаючи, що зголосить його при нагоді оглядання проєкту виборчої ординації до самоврядних установ. Цей проєкт розглядатимуть уже по феріях.

Personalia.

Вождом О. К. VI. Львів іменований ген. Норвід-Найґебавер. Дотеперішній вожд цього округа ген. Сікорський переходить на становище одного з інспекторів у Варшаві.

Довкола „шпигунської орґанізації".

Дальші ревеляції польської преси

Львів, 31. липня 1926.

Деякі польські органи преси годують дальше свою жадну сензацій публику ріжними „ревеляціями" про „найбільшу в історії Польщі шпигунську організацію", яку отсе недавно здемасковано. Ревеляції ці по більшій части того роду, що не знати, що в них більше подивляти: наївність, чи брутальну нахабність їх творців. Бо те, що в тих ревеляціях подається, має дуже мало що спільного за шпигунством", а зате обчислене не затросиня і так уже зщерть затроєної атмосфери в польській суспільности, яку просто нацьковується проти всього, що українське. Ревеляції ці вказують зайвий раз також на цілковиту непоінформованість і повну безкритичність Поляків в українських справах.

На доказ вище сказаного нехай послужать найновіші „сензації" польської преси про цю „шпигунську аферу". Отже подається в тих сензаційних „подробицях", що всі нитки тої широко розгалуженої організації концентрувалися в руках полковника Січ. Стрільців Ігнацего (!) Ковальця, який є в Берліні на службі нім. ген. штабу. На його руки берл. штаб виплачував значні суми на ведення шпигунства в Польщі і приготовлювання диверсії. Дуже знаменна річ — пише польська преса, — що від часу травневих випадків польк. Коновалець зачав розпоряджати почвірно більшими сумами (! і праця українських шпигунів значно оживилася. До Берліна пересилано навіть інформації про дрібнички з окруження теперішнього мін-за військових справ...

Деякі шпигуни були такі чуйні й обережні, що комунікувалися з Берліном під покришкою філятелії. Вони були такі дотепні (!), що посилали туди альбоми почт. марок, складених умовленими заздалегідь шифрами, які творили цілу кореспонденцію. Таксамо з Берліна діставали вони інструкції в шифрі зручно уложених марок.

Цілу ту шпигунську діяльність покривало УНДО. Його провідники, правда, не мішалися до тої „патріотичної діяльности" студентів і може про це не знали або не хотіли знати (правда, як „наївно" сказано! — Ред.), але вони мимоволі покривали злочинців своєю повагою (?). Головними мотивами всіх тих Українців була ненависть до Польщі.

Нитки шпигунства сягали також до Данціґу, де від цілого ряду літ працює в найтіснішій лучбі з німецькими корпораціями українське студ. тов. „Основа", члени якого — „переважно сини попів і учителів з Малопольщі" (разом понад 100 членів! — Ред.) Вони збиралися звичайно далеко від міста в льокалі, уділеному їм масонською льожею у Вжещу на Цінґлерсгоге. Про антидержавну діяльність „Основи" свідчить хочби факт, що відомий з процесу Штайґера Ольшанський найшов пристановище у її членів, а дальше, що члени „Основи" їздили часто до Кракова і Львова і т. д. і т. д.

Скільки варта ці всі сензаційні „ревеляції", нехай осудять самі читачі.

Збройні сутички на сербсько-болгарській границі.

Білгород, 30. липня 1926.

Над сербсько-болгарською границею коло місцевости Крива Полянка прийшло до кріавої сутички між болгарськими комітаджами, що перейшли на сербську територію, і югославянським відділом. Досвіта Югославяне відперли болгарські відділи, які забрали з собою вбитих і ранених. Югославяне мають 3 убитих.

З судової салі.

Гуцули перед львівським судом.

Львів, 31. липня 1926.

Вчора привезено до львівської тюрми при окружнім карнім суді 11 Гуцулів, обвинувачених у злочині державної зради з § 58 карн. зак. Прокуратура при окр. суді в Коломиї виготовила проти них акт обвинувачення, але в останній хвилі справу перенесено до львівського суду тільки з тої причини, що присяжні судді в Коломиї складаються переважно з українських селян. Розправа відбудеться у львівському суді в осінній сесії. На лаві обвинувачених: Созант Букарчук, Антін Ватаманюк, Микола Радич, Михайло Сеньчук, Микола Сороган, Яків Менцала, Василь Регущ, Юрко Павлюк, Федір Гарасимчук, Андрій Гаврилюк, Мих. Генчук і Юда Грайф.

✝ Посмертна згадка.

В останній хвилі довідуємося, що в Золочеві помер **Семен Маликвайко**, св. управитель нар. школи у Вільшаниці, золоч. повіту, освітній діяч, народній робітник, добродій „Рідної Школи", основник стипендійного фонду для бідної шкільної молоді при Т-ві „Просвіта". Ширшу згадку присвятимо Покійному в найближчому числі.

Біржа.

Гроші.

Вчора передполуднева тенденція знижкова, пополудні перейшла вона в знижкову. Долар впав на 4 пункти. Оборот середній.

Валюти: амер. долар 9.07—9.09, канад. дол. 9.00—9.02, чеська корона 0.26—0.26·25, франц. франк 0.22—0.22·5, швайц. франк 1.70—1.75, німецька марка 215.40.

Збіжжа.

Тенденція знижкова. Настрій сильний. Пшениця 41·50—42·50, жито 26—27, овес 24—25 зол.

Московські події.

Львів, 31. липня.

В Москві назрівають нові події, що можуть спричинити поважне захитання самих основ більшовизму. Показується, що опозиція внутрі комуністичної партії під проводом Зіновєва по XIV. зїзді партії не заломилася. Наші читачі пригадують собі, що на тому зїзді опозиція заатакувала устами Зіновєва завзято теперішню політику офіціяльного проводу партії, піддала гострій критиці будову державного капіталізму в С. Р. С. Р., селянську політику партійної більшости і накінець нову економічну політику. На зїзді побідила більшість під проводом Сталіна, Бухаріна, Рикова і Калініна. Зіновєва тоді усунено з Ленінграду, де він зорганізував опозицію, та, здавалось, підтято йому крила.

Теперішні московські події доказують, що Зіновєв не подався і боротьби проти пануючого офіціяльного політичного курсу партії не залишив. Опозиція по XIV. партійному зїзді законспірувалася, перейшла в підпілля та повела велику і широку організаційну діяльність. Сильна опозиційна група повстала навіть у самій Москві, а до якої міри вона була законспірована, доказує найкраще факт, що відбувала свої зібрання далеко поза Москвою в лісі.

Та, не зважаючи на велику законспірованість опозиції, правляча більшість всеж таки мала добрі інформації про всі рухи свого противника. На останньому засіданні Ц. К. партії Зіновєв мав заатакувати Дзєржинського за те, що органи Д. П. У. (давньої чеки) переслідують і напастують безпідставно членів опозиції. Це вивело Дзєржинського з рівноваги. Він на основі матеріялів змалював цілу діяльність Зіновєва та опозиції як незвичайно шкідливу для партії, що несе їй не тільки ослаблення, але й загибіль, і зажадав виключення Зіновєва з політичного бюра партії. Цілий цей інцидент подіſлав на Дзєржинського так сильно і до тої міри його зденервував, що він цього не пережив. Ось тут, як кажуть, треба шукати правдивої причини смерти Дзєржинського.

Безпосередньо по його смерти Зіновєва дійсно з партійного бюра усунули, та мали наложити на нього домовий арешт. В Москві, Ленінграді та у всіх майже більших містах усього Радянського Союзу переведено багато арештувань поміж прихильниками і членами опозиції. Таким чином почалася там активна боротьба з опозицією в партії. Важко передбачити дальший розвиток подій, звязаних з теперішніми подіями. Та не улягає ніякому сумніву факт, що найсильніша дотепер у світі партія, побудована на безоглядній внутрішній дисципліні, партія, що завдяки виключно тій своїй прикметі, як також нечуваній централізації свого внутрішнього життя, виконувала диктаторську владу на території від Балтику по Тихий Океан, почала поважно розкладатися у свому нутрі. Причини того розкладового процесу треба шукати без сумніву в ідейному конфлікті. І саме тому, що непорозуміння мають чисто ідейний підклад, не можна надіятися на їх ліквідацію, а то тим більше, що опозиція розрослася широко і творить уже тепер немов би окрему комуністичну партію.

Конфлікт унутрі компартії назрівав уже давно. Був він ще за життя Леніна, та той ладнав його своїм величезним авторітетом, а своєю великанською індивідуальністю не давав йому змоги прибрати небезпечних для партії та її диктатури форм. Ніяка опозиція не могла встояти перед генієм Леніна. Та заразже по його смерти вона появилася в партії та прибирала всякі форми, аж накінець розрослася до нинішніх розмірів. Цікаве те, що і давніша опозиція, яку поборював Зіновєв, і теперішня, на чолі якої стоїть сам Зіновєв, брала і бере формально свій початок у відмінній від більшости партії інтерпретації заповітів Леніна про реалізацію комуністичної програми, т. зв. науки ленінізму. Обидві спорячі сторони вважають себе правдивими виконавцями Ленінової програми та обидві запевняють, що тільки вони мають дані та право на таке, а не инше розуміння ленінізму. Спір, як бачимо, безконечний, коли приняти, що обі сторони мають глибоке переконання в своїй непомильности. На діліж не це дає силу опозиції, а те, що практичне життя переходить до порядку дневного над усякими формулками комуністичних канонів, навіть ленінського покрою і що більшість партії, рахуючися з реальними обставинами й нагою дійсністю, йде на стрічу вимогам життя, а опозиція стоїть на сторожі чистоти комуністичних канонів.

Коли приглянутися структурі теперішньої російської компартії, коли взяти на увагу нечуваний централізм, що в ній закорінився, коли слідкувати за диктатурою політичного бюра, яке накидає усім членам партії беззастережно свою волю, якій вони мусять підпорядковуватися за ціну приналежности до партії, то стане нам ясним, що нинішній конфлікт є цілком природним явищем. Неможливо допустити, щоби у величезному колєктиві, яким є компартія, не було відмінних думок, неможливо, щоби всі члени партії оставали все тільки складовими, бездумними і бездушними частинами великої машини та піддавалися волі кількох людей, що сидять у політичному бюрі партії. Неможливо це навіть у самому центральному комітеті партії, де сидять всеж таки індивідуальности з почуттям власного я, зі специфічним розумінням програми та особливим підходом до кожного життєвого явища. Поза офіціяльними правдами, поза думкою більшости, ніхто з членів партії не смів висловлювати прилюдно своїх думок, ніхто не мав права прилюдної критики, і тому вона при диктатурі шукала свого вияву в підпіллі.

Конфлікт, що був донедавна чисто теоретичним, став тепер прибирати конкретні форми активізму з обох сторін і не обмежиться вже до самої партії, але напевно найде широкий відгомін і спричинить поважну зміну також у державному житті СРСР.

Найновіші відомости кажуть, що на підкладі описаних непорозумінь заноситься у СРСР на збройні конфлікти. Обі сторони розпоряджа-

хору 21 співаків (15 мущин і 6 жінок) покинуло свого дотеперішнього диригента, при якому лишились тільки члени адміністрації і 4 співаків. Причина — довгий закулісовий конфлікт. П. Котко заморочений своїми сценічними і матеріяльними успіхами після злиднів у таборі інтернованих, не вдоволився дисципліною диригента, а забажав диктаторських прав супроти хористів і хористок. Це не могло подобатись усім жінкам, які йому подобались, а тим менше мущинам. Скандали ставали щораз частіші. До повного розриву дійшло під найпогіднішим клаптиком галицького неба в Заліщиках, де члени хору на загальних зборах товариства виступили прилюдно з обвинуваченнями проти п. Котка і поставили йому свої домагання, на які він не хотів згодитись. Найсумнішим моментом усієї історії є факт, що п. Котко мав аж звертатись за допомогою до місцевої влади, щоби одних членів хору виселити зі Заліщик, а всім иншим не дати дозволу на концерти. З огляду на те, що вся каса хору находилась завсіди у руках диригента, хористи лишились без засобів і покищо роблять спроби одержати дозвіл на концерти. Вся ця історія нагадує аналогічний епільоґ у славнім хорі Кошиця, також спаралізованім внаслідок чисто особистих непорозумінь, які здебільша зводились до інтриґ на ґрунті враженої амбіції та незаспокоєних апетитів.

— **Бернард Шов і свобода слова.** Цими днями святкував 70-ліття своїх уродин один з найвизначніших сучасних письменників, анґлійський драматурґ Бернард Шов. Шов є одним з найбільше немилосердних критиків анґлійського імперіялізму та лицемірности. Тому не диво, що анґлійський уряд не хотів приєднатись до свята, влаштованого в його 70-ліття робітничою партією та його почитувачами. Консервативна, найбільша партія запротестувала, щоби давати бенкет у честь Шова в будинку парляменту. Аранжер бенкету, бувший премієр Ремсей Мекдональд, мусів перенести його до приватного готелю. Уряд, лякаючись злоби Шова, готов був піти на компроміс і вислати своїх делеґатів, одначе зі застереженням, що Шов стримається від політичних уваг у своїй промові. Шов відкинув цю пропозицію. Якже би він міг промовляти не на злобу дня і не про анґлійський устрій! Він почав свою промову від спростовування леґенди про свою величину, впевняючи, що „великі люде" — це гумбуґ XIX. віку. Тільки анґлійський уряд нездужає ще на манію великости, коли хоче відрізати Египтянам воду з Нілу або припинити свободу слова своїм громадянам. „Свобода слова — сказав Шов — в державі — це не спроможність говорити про річі самозрозумілі, мов придорожні стовпи на добре вдержанім шляху, а спроможність говорити про справи спірні". І на тему цих спірних справ сказав Шов стільки єретичних думок на адресу Анґлії, про її справедливість та суспільний лад, що його товариші по пері, такі визначні письменники, як Ґельсуорті та Беррі, імовірно не жалували своєї заяви, що не можуть узяти участь у святі такого непоправно молодечого „протестанта", соціяліста, критика та ідеаліста! А анґлійський уряд, на доказ, що не є таким ворогом свободи слова, як казав Шов, не робив ніяких труднощів, щоби всю цю розторошуючу його критику оголосити в міліонах ґазетних примірників і радієвих голосів.

— **Втрачена львівська сензація.** Великої чести зазнав Львів, куди недавно приїхав у відвідини американський міліонер, Мек Корнік, зі своєю жінкою, польською співачкою Вальською, яка виступала в міській опері. Мек Корнік давно вже немолодий, розвівся для співачки з першою своєю жінкою, дочкою міліярдера Рокфелера, вложив величезне майно з оперу в Шікаґо, щоби нова химерна жінка мала де показувати свою красу та голос, ще й — це-ж необхідна умовина молодого подружа! — відмолодився Штайнахівською методою. Якби мешканці Львова були знали про його побут у місті, то певно половина пішла би під готель Жоржа, щоби подивитись не на його жінку, а на нього.

— **Убивство поліційного конфідента.** У Варшаві в 9 ч. веч. на вулиці кілька невідомих людей дало 20 смертельних стрілів до поліційного конфідента Ульбриха-Беднарчика, який, здається, служив не лише самій поліції. Його вбивство було наслідком приготовленої помсти його недавніми партійними товаришами, комуністами. Прегарна урядова професія політичних поліційних конфідентів, піддержувана деякими державами XX. віку, збогачує постійно хроніку сицилійської „вендетти".

— **Звичайна красва хроніка.** Жінки щораз частіше пробують умирати: вчора знову пані Яніна Млодницька у Львові випила сільного квасу, а Марія Торкан у Конюшках (Рогатинщина) зажила отрути. — У Дрогобичі застрілився 18-літній син адвоката Шпіцман. — До скарбової каси в Ліську пробували дістатись місцеві вломники-аматори, які не в силі були пробити стіни. Зле вже дістьcя, коли „чесні люде" роблять конкуренцію фаховим злодіям! — У Перемишлі арештували дрогобицького громадянина Каз. Савчинського, який пускав у світ фальшиві двозолотівки власного виробу з цини, яких одинокою хибою було те, що не мали металевого згуку. — Двох сільських парубків з Генриківки (городецького пов.) Костя та Сусаловського засудили на 10 міс. вязниці як посуджених у вбивстві свого товариша Ґадзали у загальній бійці. Причиною — дівчина. — В Артемівській Волі (пов. Мостиска) вбили селяне господаря Василя Лученка у сварні за межу.

— **Особисті вісти.** Дня 22. VII. 1926 р. одержав у Високій Технічній Школі в Данціґу перший з українських студентів — Евген Вертипорох диплом інженіра хемії з дуже добрим поступом. — Дня 15. червня здобув у ню-йоркському університеті диплом на укінчене право п. Марцель Е. Ваґнер (Шевчинський) з Джерзи Сіті. Молодий український адвокат, як подає американська „Свобода", уродився в Дорогові, станиславівського повіту, в 1904 р. В Америці брав він живу участь в українськім громадськім житті. Тепер М. Е. Ваґнер працює в бюрі адвоката А. Е. Енґелкого в Джерзи Сіті.

— **Ucrainica.** У „Праґер Прессе" з дня 26-го п. м. находимо у відділі „Slavische Rundschau" інформації про памятник Сковороди в Іванівці, біля Харкова, українізацію „Комуніста", про заходи для перевезення приватної музейної збірки бувш. царського ґенерала П. Потоцького з Ленінграду до Києва і довгу літературну хроніку нових видань на Радянській Україні. — Прага в 70-ліття смерти Гавлічка Боровського рішила поставити його памятник. — Французький летун Жіріє перелетів з Москви до Парижа, ні разу не зупиняючись у дорозі.

— **Світова хроніка.** У Швайцарії ведуть живу кампанію, щоби завести в купелевих містах доми гри для чужинців. — На побережжі Фльориди (Злучені Держави) великий боровій знищив велику скількість готелів, телеґрафічних проводів і лодок, вартости 5 міл. дол. Сотки осіб згинуло. — У місті Ґалаца (Румунія) зливи спричинили повінь, що залила деякі дільниці і десятки гектарів піль. — Дня 25. липня розписала Ліґа Націй міжнародній конкурс на плян будівлі для своєї інституції в Женеві. Жюрі складатиметься з девяти архітектів світової слави. Проєкти мають узяти на увагу всі вигоди модерних будівель і високу ідею, для якої ця будівля призначена. — Американських фільмових артистів Даґляса Фербенкса і його жінку Мері Пікфорд прийняв у себе президент Масарик. — Першу університетську катедру міжнародного руху в користь мира матиме німецький професор Вальтер Шюкінґс, свіжо призначений до Кіль.

— **Звертаємо увагу** на нинішнє оголошення фірми з обувою світової слави Дель-ка. 1—1

Всячина.

Бандит, що ограбив Леніна. Недавно арештували в Москві бандита Конєєва, товариша проводира бандитів з 1917—19 рр. Якова Кошелькова, який нападав у цих роках на мешканців Москви та околиці і вславився тим, що зі своєю бандою напав на Леніна, коли він раз їхав зі своєю жінкою Крупською, на засідання „совєта". Кошельков (щось у роді нашого Гаманенка — спеціяліст від „гаманців") відобрав від Леніна револьвер, портфель з документами і щез. Кошелькова вбили внедовзі пізніше, коли він відстрілювався перед поліцією. Цікаво те, що його приятеля Конєєва схопили тепер саме в тому місці, де колись Кошельков ограбив Леніна.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

З спорту.

З українського Спорт. Союзу у Львові.

В місяці серпні зачинаються змагання в копаному мячі за мистецтво на 1926 рік. Побідна дружина дістане срібний кубок, жертвований Т-вом „Дністер" у Львові.

У вересні (в днях 19, 20 і 21 ц. р.) відбудуться у Львові на площі Сокола-Батька міжклюбові легкоатлетичні змагання за мандрівні нагороди: I) „Нового Часу", II) „Червоної Калини" і III) „Української Кооперативної Орґанізації".

Про подробиці щодо вище згаданих змагань повідомляється письменно всі спортові товариства й установи в краю. Якщо котресь товариство не одержало такого повідомлення, повинно негайно віднестися письменно на адресу Українського Спортового Союза у Львові, вул. Руська ч. 18, I. пов. *Спортова Рада.*

Сокіл IV. — Гасмонея комб.

Небувалу сензацію і велике зацікавлення викликують змагання в копанім мячі між молодою симпатичною дружиною Сокіл IV. і знаною жидівською дружиною Гасмонея комб., що відбудуться цеї неділі в год. 3.30 попол. на площі Сокола-Батька. Дешевий вступ як на іґрища, так і на фестин повинні стягнути всіх тих, котрим не пощастило побувати під цю пору на свіжім воздусі, щоб тих кілька годин перевести на милій розривці серед своїх. Даймо доказ нашого заінтересування українським спортом, ідучи за приміром инших культурних народів!

ОПОВІСТКИ.

Український театр ліє дир. І. Когутяка.

Зборів, саля У. П. Т.
Неділя 1. VIII. Послюбна ніч.
Поморяни, саля Сокола.
Понеділок 2. VIII. Війна з жінками.
Вівторок 3. VIII. Барон Кіммель.
Середа 4. VIII. День і ніч.
Четвер 5. VIII. Люнатик, премієра.
Залізці, саля Просвіти.
Пятниця 6. VIII. Воєнний похресник.
Субота 7. VIII. День і ніч.
Неділя 8. VIII. Шельменко джура.
Понеділок 9. VIII. Люнатик.

З днем 15. VII. заанґажовано до трупи відомо артиста п. Березовського і п. Степового. Режісером театру є п. Блавацький. 146 1—?

Двацятьлітний, післяматуральний зїзд товаришів, що зложили іспит зрілости в українській академічній гімназії у Львові 1906 р., відбудеться дня 8. вересня п. р. Зголошення слати на адресу д-ра Лаби Василя, Львів Коперника 36, який подасть точніші інформації відносно програми зїзду. — За комітет Маґаляс-Ганицький. 61 2—3

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10.

умовами погодилисяб взяти участь у великій коаліції й вернутися до правительства, але не довіряють не тільки, що зрозуміле, німецьким людовцям з під стягу Штреземана, але й самому центрові. Соціяльні демократи не почуваються до вини й заявляють, що коли вже говорити про чиюсь вину, розбиття "єдности і т. д., то за те треба винуватити саме центр, який ніколи до лівиці не належав, а навпаки все старався стояти в середині й відповідає за всі промахи німецької внутрішньої політики останніх часів. Маркс (і Кільц) досьогодня обстоюють деякі постуляти правих і не проявляють ніякої енергії в обороні републики. Соціяльні демократи знають зрештою, що коаліція з німецькою людовою партією неможлива та що з її боку не можна надіятися таких уступок, які уможливилиб їм співпрацю. Соціяльна демократія не хоче й не може (з огляду на робітничі маси) приносити даремних жертв і тому волить поки що підождати.

До осені зрештою ще далеко.

Н. Я.

З життя нашої кооперації.

І. Нарада делегатів повіт. кооперативних союзів.

Дня 24. липня відбулася в Ревізійному Союзі Українських Кооператив нарада делегатів від членів Центросоюзу. В програму наради входили: плян діяльности на 1926/27 рік і взаємовідносини Центросоюзу з повітовими союзами кооператив. Реферат до першої точки виголосив дир. Центросоюзу Герасимович, а до другої точки директор копичинецького повітового Союзу Кооператив Мартюк. Провідником наради був містоголова Ревізійного Союзу Українських Кооператив О. Луцький.

На зборах ми довідалися, що Центросоюз обєднує тепер 40 повітових кооперативних осередків, які репрезентують понад 1000 кооператив. Сума закупів у Центросоюзі виносила кругло 2,500.000 зол., значить, що на одну кооперативу випадало 2.500 зол. Торги всіх кооператив дали в минулому році суму 10 міл. золотих. Центросоюз обєднує заледви четвертину всіх закупів зорганізованої кооперації. Велика частина закупів відбувалася на кредит і сягала 80—90 відсотків. Центросоюз поробив заходи для зорганізованого збуту деяких сільсько-господарських продуктів уже в цьому році. В першу чергу піде зорганізований збут яєць. На підставі даних стверджено, що наша кооперація збирає вже тепер біля 15 вагонів яєць на тиждень. Якщо наладнається пляновий збут цього продукту через централю, то можна надіятися великих успіхів на полі експорту бодай у тій одній ділянці. Крім того хоче Центросоюз також у цьому році почати зорганізований збут збіжжа.

Далі дізналися ми з рефератів і про те, що в нашій кооперації не закріпилася якслід кооперативна дисципліна, а її недостача є поважною перешкодою в уніфікації товарів, якими торгує кооперація.

По рефератах відбулася обширна і незвичайно поважна дискусія. Її випливом були такі постанови:

І. Зібрані на нараді дня 24. липня 1926 р. представники повітових кооперативних осередків постановляють приступити негайно до загальної сильнішої планової акції в напрямку імпорту через Центросоюз штучних навозів, насіння, машин і до експорту сільсько-господарських продуктів, в першу чергу яєць та збіжжа через ЦС і клочча через „Полотно", а то на загальних основах, поданих ЦС до відома у комунікатах та обговорених на цій нараді. Повітові кооперативні осередки поведуть негайно відповідну пропаганду в своїх районах і на час повідомлять ЦС про свої запотребування в сільсько-господарськім імпорті та про свої зобовязання в організації сільсько-господарського експорту.

II. Щоби це завдання краще виконати та запевнити кооперації щораз ліпші умови для сільсько-господарського імпорту та експорту, зібрані постановляють перевести акцію громадного вступлення сільських кооператив і їх повітових осередків в члени Кр. Товариства Господарського „Сільський Господар" у Львові, який усі кооперативні членські вкладки має ужити до зорганізування бригади мандрівних агрономів при повітових кооперативних осередках. Переведення цього доручається Ревізійному Союзові українських Кооператив. ЦС і його члени викуплять бодай 1000 примірників книжки про ведення взірцевого господарства, коли „Сільський Господар" видасть її ще цього року.

II. Організаційна нарада.

Дня 25. липня відбулася також у Ревізійному Союзі Українських Кооператив нарада в справах організації кооперативного життя. Предметом наради були реферати інсп. Капусти на тему: Сучасний стан кооперативного будівництва, і дир. Мартюка на тему: Співпраця організаційних відділів з торговельними в повітових союзах. Провідником нарад був голова Ревізійного Союзу Українських Кооператив інж. Ю. Павликовський. Всі учасники дискусії застановлялися над завданням кооперативних робітників, а зокрема організаційних відділів у теперішню пору. Організатор повинен не тільки визнаватися знаменито в родах і цінах товарів, але й мусить вміло виясновувати населенню завдання кооперації та мусить сам глибоко її розуміти. Організатор мусить бути не тільки кооператором, але й культурно-освітнім діячем, пропагатором всестороннього піднесення культури й добробуту українського народу власними силами. Результат дискусії сформулований в постановах наради, які звучать:

1) З огляду на те, що наша господарсько-споживча й хліборобська кооперація, ізза недостачі кредитових спілок, мусить давати товарами й готівкою в засаді нездоровий, споживчий кредит, а побіч того, має ще великі втрати через приймання оборотового капіталу в твердій валюті на високі відсотки, — анкета усталює погляд, що наспів час планово організувати здорову кредитову кооперацію.

2) Поставити цю кредитову кооперацію є завданням і обовязком „Центробанку", який може це доконати своїм окремим організаційним відділом.

3) Наш кооперативний досвід виказує, що українській кооперації треба дешевого золотового кредиту. Тому одобрюються всі заходи Рев. Союзу, щоби такі золотові кредити для кооперації видобути.

4) Анкета не признає справедливою й доцільною кредитову політику деяких наших централь, які забезпечують сплату долярових позичок також на випадок пониження курсу долярів. Принявши капітал до обороту в долярах, централі мають право й обовязок позичати його в долярах і в долярах жадати сплати позичок. Покриття ріжниці курсу, на випадок пониження курсу долярів, не є обовязком централь вкладчиків, а тому й не повинні жадати цього централі від кооператив — своїх довжників.

5) Обовязком наших кооперативних кредитових централь є зуживати роздобуті ними золотові власні фонди і кредити на золотові (не долярові) позички кооперативам усіх видів.

6) Анкета висказується за тим, щоби від тепер не переінакчувати кредитових установ на кооперативи инших видів. Змінити характер кредитової установи вільно за дозволом РСУК тільки там, де ще остається друга кредитова установа.

Інтерпеляції Українського Клюбу.

В останньому часі члени Українського Клюбу внесли цілу низку інтерпеляцій, з яких наведемо отсі:

1) Інтерпеляція пос. Хруцького і тов. до міністра справедливости в справі дисциплінарного засудження адвокатів д-ра М. Воробця і д-ра І. Сохацького в Калуші. Обом названим адвокатам заборонено виконувати адвокатську практику в часі 3 місяців, про що ми писали вчора докладніше в передовій статті. Інтепелянти представили мартирольогію і шикани обох українських громадян за те, що вони були згідно з цілою нашою тодішньою опінією проти участи Українців у виборах до варшавського сойму в 1922 р., і запитують при кінці міністра справедливости, чи він не уважає за вказане знести той нечуваний присуд?

2) Інтерпеляція пос. Хруцького і тов. до міністра рільництва в справі уділення негайної допомоги мешканцям громади Якимчиці-Кліцко в руденському повіті, яку 6. липня ц. р. навістила страшна буря з градом, що знищила весь селянський дорібок.

3) Інтерпеляція пос. Козицького і тов. до міністра освіти в справі нелюдського катування українських дітей польськими учителями в народній школі села Кольонія, кобринського повіту, на Поліссі.

4) Інтерпеляція пос. Б. Козубського і тов. до міністра скарбу в справі безправного поступовання секвестратора скарбового інспекторату в Кремянці Кухніцького супроти п. Тимотея Греня, мешканця села Бережанка, кремянецького повіту.

5) Інтерпеляція пос. Козицького, Гелляра і тов. до ради міністрів у справі невиконання урядом обовязку права і справедливости у відношенні до бувших австрійських активних старшин і підстаршин, польських горожан, замешкалих у Сх. Галичині, а приналежних до української або жидівської народности. Інтерпелянти взивають уряд приняти тих старшин і підстаршин до служби, щоби дати їм належне засмотрення.

По широкому світі.

З комуністичної партії, а саме з її політичного бюра виключили Зіновєва за організування опозиції; його місце зайняв Рудзутак. З офіціяльного комунікату СРСР. виходить, що всесильне політичне бюро складається тепер з таких осіб: Сталін, Риков, Бухарін, Томський, Калінін, Молотов, Рудзутак і Троцький. З центрального комітету партії виключили також прихильника Зіновєва — Лашевича, якого виключили також зі становища заст. голови воєнно-революційної ради.

Конфлікт англійських вуглекопів з урядом тріває далі. Виконавчий комітет союзу шахтарів радить над пропозиціями єпископів, що є посередниками між двома спірними сторонами.

Французький уряд Поанкаре придбав довіря провінції, звідки йдуть живіше до державних банків податки.

Румунія відкрила широко розгалужену сіть шпіонажі в користь радянського уряду. У звязку з цим уряд переводить дуже точну контролю над чужинцями. На Буковині 300 Німців одержало наказ виїхати.

Контролю над Австрією має знести конференція амбасадорів у Парижі, яка радить саме над цією справою.

У Мексику може прийти легко до релігійних заворушень внаслідок державних законів, звернених проти католицької церкви.

В Афганістані англійський уряд затріважений небезпечною агітацією комунізму між магометанами. Радянський уряд постачає також зброєю в Індію, де Англія має всього 60.000 війська.

10 серпня ц. р. здержуємо висилку П. Т. Непередплатникам, що залягають з передплатою. -- Передплата на серпень 4·50.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Вчорашне число „Діла" сконфісковано за одно більше місце і ціле закінчення статті „Замах на свободу адвокатського стану". Це 75-а з черги конфіската нашого органу в цьому році.

— **В справі амнестії для політичних вязнів** відбудеться віче в неділю дня 1. серпня 1926 р. у Львові заходом Народньої Організації Українців м. Львова в великій салі Муз. Тов-а ім. М. Лисенка вул. Шашкевича ч. 5. Реферує д-р Олександер Марітчак. Початок віча о год. 12-тій в полудне. Така важна справа збере без сумніву велику кількість нашого громадянства. Афіші та летючки в справі цього віча сконфісковані за місце, в якому мотивується конечність масової участи українського громадянства у вічу.

— **Хор Котка розбився.** Одержуємо векичезний реферат з 21 підписами членів хору Котка, який приносить нам невеселу вістку, що цей хор розбився. З 32 членів

падку радше проф. Вайсові, що правда, тільки посередньо. Всеж таки Камоцький висказується про цих двох своїх студентів з великим признанням, що є мірою їх таланту в устах людини, дуже скупої на похвали. Перебийніс дістав нагороду за краєвиди.

Карпенко студіював малярство декоративне у проф. Коварського. Але тяжкі матеріяльні умовини приневолювали його працювати для заробітку, тому він сидів рідко в академії. Та прецінь Карпенко здужав приготовити на виставку кілька картин, які свідчать про його малярське знання. В декорації виявляє сильно розвинене почуття форми при надто мало певному кольориті. Одначе фрескова чи темперова техніка — в якій саме переведена його студія, — вимагає безумовно довшого часу для пізнання її й оволодіння, як на це дозволяє умовно коротка наука в академії.

Наймолодшим учеником на малярстві був Галичанин — Кивелюк. Після скінчення рисункового курсу він перейшов на виділ дуже совісного педагога, проф. Пеньковського й, маючи за собою ледви два роки систематичної праці, здобув за цей час дуже багато. Пізнав точно рисунок, а в малюванні пильно стежить у напрямі розвитку технічних чи кольористичних засобів, не вдоволяючись випадковими ефектами. В салі графіки мав він крім цього цілу низку інтересних акваформ.

Різьбу студіювало в останньому році два Українці, а саме Сергій Литвиненко та Валерій Козлов, оба емігранти з Великої України. Литвиненко, ученик проф. Лящки, розвивався у ріжнородних напрямках, бо працював з рівним успіхом, моделюючи в глині та вирізуючи в дереві. Його різьби відзначили похвальним признанням, що знов є найкращим мірилом їхньої вартости. Козлов же — як і Карпенко — мусів для хліба працювати більше поза академією, тим то на виставці помістив ледви одну студію, а саме авто портрет в гіпсі. Будучи учеником проф. Дуніковського, перенявся наскрізь стилем свойого майстра й отсим шляхом — покищо — йде далі.

На виділі архітектури не було нікого з Українців.

Замітне, що в краківському щоденнику „Нова Реформа" появилася рецензія з цієї вистави якогось добродія „Ст. М.", де він — що правда — зовсім гарно висловлюється про творчість наших молодих мистців, але при їхніх назвисках згадує в скобках, що це були „Росіяне". Дивує це тим більше, що цей добродій, будучи на виставці в будинку академії, міг без труднощів дістати інформації про студентів. А всі студенти — Українці зголошували точно при вписі свою національність. Невідомо, як назвати таку поведінку рецензента — ігноренцією, чи перфідією?

Українці міста Львова!

В неділю, дня 1. серпня 1926 р. відбудеться у великій салі Муз. Т-ва ім. М. Лисенка, Шашкевича 3.

ВІЧЕ

з порядком нарад:

Амнестія для політичних вязнів

Початок о 12. год. в полудне.

Українці!

Явіться як найчисленнійше

Народня Організація Українців м. Львова.

ють зоройними частинами червоної армії, а є поголоска навіть про те, що й у частинах ДПУ опозиція також має своїх прихильників і що вони поділилися на два табори. Отже катастрофа горожанської війни у СРСР між самими комуністами може прийти несподівано, а що вона може принести в наслідках, судити передчасно.

В боротьбі за правительственну більшість у Німеччині.

Політичні ферії. — Новий секретар державної канцелярії. — В справі концентрації правих партій. — Б. канцлер Вірт як організатор республиканського фронту. — Республика від пануванням правих елементів. — Роля соціялістів в освітленні центру й демократів і відповідь д-ра Бретшнайдера. — „Re chspost" проти Вірта.

(Від власного кореспондента.)

Берлін, 26. липня.

Після парляменту і канцлер Маркс розпочав вакаційну відпустку й у Німеччині почалися справжні політичні ферії.

Ще перед відпусткою канцлер іменував нового державного секретаря державної канцелярії, а саме свого партійного товариша, міністр-директора д-ра Pünder-а, на місце дотеперішнього секретаря Кемпнера, що був вірним співробітником бувшого канцлера д-ра Лютра й належав до правого табору. Це загально вважають знаком, що правительство Маркса, побільшене тепер новим міністром судівництва й занятих областей д-ром Белем, задумує всупереч дотеперішній опінії залишитися надальше, покищо як т. зв. правительство меншости.

А тимчасом і правиця і лівиця закликують до концентрації своїх розпорошених сил і роблять підготовчі заходи до того, щоб в осени створити вкінці правительство більшости. Найперший клич такої концентрації вийшов — під впливом висліду всенароднього голосування в справі законопроєкту про ліквідацію майна бувших пануючих домів — від найбільше роздрібнених правих груп, які самі ще недавно належали в значній части до правительственної більшости й виступили з неї тільки в наслідок незгоди в справах заграничної політики. Німецькі націонали прийшли тепер до переконання, що питання заграничної політики сходять при теперішній ситуації на друге місце та що на перше місце висувається внутрішньо-німецька політика, яку треба обороняти перед агресивним наступом революційних тенденцій зліва. Бувший державний секретар Райнбабен накликає в журналі „Weltpolitik zu Weltwirtschaft" (за липень) до занехання безплодних спорів в справах заграничної політики, яку можна буде успішно повести щойно після зєдинення правих елементів на основах права й моралі, що тепер загрожені розкладовими тенденціями лівиці. Поза тим більший гурт правих політиків під проводом відомих провідників бар. Гайля й д-ра Ярреса випустив гарячу відозву, в якій пропонує утворення спільного бльоку праці (т. зв. Arbeitsgemeinschaft) між обома найбільшими правими партіями, німецькою національною й німецькою людовою партією. І найскрайніші праві групи, тепер найбільше розбиті, дискутують питання взаімного зближення й утворення спільного „правого фронту", за яким зрештою заявилася і набираюча сили господарча партія (Wirtschaftspartei) д-ра Бредта й Древіца на свойому останньому горлицькому конгресі. Ціла німецька права преса (нпр. Kreuz Zeitung, Deutsche Tageszeitung, Deutsche Zeitung, Gewissen і и.) переповнена дискусіями, що в першій лінії звертається в сторону німецької людової партії (Deutsche Volkspartei), в понад її головами і до католицького центра, що займає тепер між міщанськими партіями доволі неясне становище й попри впливове праве крило з Штеґервальдом і Ґерардом на чолі, має й рухливе, республиканське крило під проводом був. канцлера д-ра Вірта.

З його боку вийшов перед кількома днями (в статті „Цілі й дороги німецької політики" в „Франкфуртер Цайтунг" з 20-го ц. м.) апель до всіх республиканськo думаючих партій, а в першій мірі до соціял-демократів, щоб зблизилися до себе в одну республиканську фалянгу, якаб спинила сподіваний наступ правих і вратувала „здобутки революції". Поклик Вірта викликав незвичайно живу дискусію, в якій між иншим забирали вже голос такі визначні представники лівиці, як демократ д-р Гаас, центровець Йоос і соціял-демократи д-р Бретшайд і Зольман.

Найгоряччіше повитав Віртівський апель д-р Гаас, що також закликає „усунути реакцію" й узяти правління в свої руки. „Бо поки що", пише він, „правительство центрово-демократичне, в Прусії навіть республиканське, але в краю панує безподільно реакція. Персональна політика — реакційна, вищі і середні школи — реакційні, судівництво потурає ворогам держави, прокураторія — без чуття для потреб республиканського державного апарату, взагалі республика — в поневірці та в тисячних розгалуженнях суспільного, господарчого й біорократичного життя в руках реакції". Навіть у пруському міністерстві внутрішніх справ, де працює від кількох літ енергійно соц. демократичний міністр Северінг, роблять політику, — як знов пише демократичний „Берлінер Тагблятт" — реакційні державні секретарі й вищі урядовці, між якими як найменше республиканців. Так нпр. між держ. секретарями й міністеріяльними директорами — тільки один демократ, в 14 міністер. радників — ледви 4 республиканці (2 соц. демократи й 2 центровці), з 23 старших правит. радників — ледви 1 центровець, 1 соц. демократ і 2 демократів, а між иншими нижчими урядовцями є що найменше $^{2}/_{3}$ приклонників старого режіму.

Що до цього дійшло, завинили, на гадку і Вірта, і Гааса, і Йооса, соціяльні демократи, що не хотіли пристати на „велику коаліцію", а з тактичних причин опинилися в опозиції коло комуністів. І демократи, і велика частина центру стоять дальше на плятформі великої коаліції й це виявив навіть центр у відозві свого партійного комітету (з початку липня), але соціял-демократи все ще тримаються оддалеки, в опозиції. Тимчасом, як пише Йоос, „маси народу втратили довіря до демократії і республики й називають їх товаром на показ (Scheinrepublik)". Бо німецький нарoд (каже знов проф. Бон), оцінюючи, як це всюди буває, всяке правління з боку практичних користей, досі ще не забув, що за монархії було краще.

Віртовий поклик до створення лівого фронту стрінувся одначе поза демократами й лівими центровцями з далеко менше ентузіястичним привитанням. Центр поставився до нього доволі академічно й вижидаючо (нпр. офіц. орган „Германія"), а з католицького гурту, тим разом від офіціяльного органу австрійських християнських суспільників „Die Reichspost", вийшов уже рішучий спротив проти акції Вірта, що „загрожує дотеперішній програмі центра й не може бути байдужа і австрійським католикам".

І соціяльні демократи не приняли виводів Вірта без застережень. Із обох основних відповідей Бретшнайдера й Зольмана видно, що соціяльні демократи під певними

ДАМЯН М. ГОРНЯТКЕВИЧ.

Українці в краківській академії мистецтв.

Академія мистецтв у Кракові відіграла чималу ролю в нашому культурному житті. Виховала вона досі ряд мистців-Українців, з котрих одні мають уже европейську славу, молодші з поміж них обіцюють на майбутнє чимало своїм талантом.

Не від речі було би може згадати спершу про напрями й лад в академії з тої доби, коли вчились там такі артисти, як Новаківський і Труш, або й раніших ще часів, бо на тому тлі лекше було би представити теперішні умовини, одначе така тема за широка для одної статті. Тому тут обмежуся лише до характеристики молодих адептів, що дебютують покищо безпретенсіонально на академічній річній виставці.

Краківська академія, зрештою як кожна инша, — має розвивати молоді таланти індивідуально, але в дусі пануючих напрямів у мистецтві. І хоча декотрі професори не накидують ученикові безпосередньо своїх поглядів, всеж таки дають йому відчути підчас коректи свої тенденції, спеціяльно щодо форми. А що після імпресіонізму найшов до академії доступ в останньому десятилітті експресіонізм, тож і ця течія дістала тут право горожанства нарівні з иншими обовязуючими напрямками. Саме в цьому лежить причина, чому праці деяких студентів є виконані в дусі ультраімпресіоністичнім. А проте загал професорів лишає ученикам повну свободу в праці, ставить їм тільки одну розумну умовину, що образ можна намалювати на якийнебудь лад, зате він мусить бути безоглядно добрий.

Студенти-Українці гуртувалися вже здавна у найкращих професорів, де сподівалися багато скористати. Тимто, переходячи через ряд саль на виставці в цьому році, запримітив я з правдивою приємністю, що найгарніші картини — робота наших земляків.

Найбільше талановитим зпосеред них на виділі малярства є Олександер Третяків, уроженець з Великої України, Студент V. року академії, вчився рівночасно у проф. Мегоффера (акт), Камоцького (красвид) та Яроцького (малярство на вільному воздусі, plein air). Від проф. Мегоффера він перейняв совісний рисунок, цей найцінніший здобуток і основу до самостійної творчої праці. Відтак у кольориті перевищив Третяків значно своїх товаришів. Тони в нього вишукані, фарби ясні та чисті; з великою легкістю оперує він сильними образами в картинах повних сонця, побіч ніжних, перлистих в студіях „intérieur" чи красвидах сірої днини. Побіч актів помістив він також дві дуже добрі мініятури й одну релігійну композицію, даючи тим доказ своєї всесторонности. Одначе ця спроба композиції (Христос з апостолами) є доволі слабою, як рівнож слабими є студії plein air'у, виконані під проводом проф. Яроцького. Але що Третяків виказує в plein air'і великі здібности, найкращим доказом цього є його праці у проф. Камоцького. В них вражає передовсім одно: Камоцький, як пейзажист, не лише ставить як домагання, але основно накидує своїм ученикам власну манєру, хотячи їх вести принайменше в академії шляхом своїх дослідів і змагань, з чого, на його думку, — студент визволюється легко при дальшій, самостійній вже праці. Та Третяків не наслідував ані трохи проф. Камоцького під оглядом техніки. Зрештою він опирається всяким впливам, студіює перш за все природу і йде до своєї мети безпосередньою правдою й щирістю. Картини його стрінулись з великим признанням зі сторони колеґії професорів; йому признано аж дві нагороди (за акти й красвиди) та власну робітню на рік (звану в академії „майстершуле").

З Галичан виступає Петро Обаль, також абсольвент, бувший ученик проф. Аксентовіча. В порівнанні з раншими студіями Обаля, слідний у нього чималий поступ. Працюючи в останній добі самостійно, помістив він на виставці переважно композиційні начерки й кілька красвидів. У перших проявляється сильний декоративний хист в українському стилі. Назагал Обалеві більше підходить акварелa, як олійна техніка (за виїмком пейзажів), менше-ж пастель, бо в пастелевих рисунках фарби виступають в нього надто суворо, роблять враження надто слабо відчутих. Працюючи і надалі в царині композиції — що видко підходить під його хист — він повинен дбайливіше пізнавати форму, опанувати її в стилевому значінні, що є основою декоративної живописи. Зате в красвидах виявляє він неабиякий хист; розвиваючись в цьому напрямі зовсім автодидактно, дійшов Обаль уже тепер до дуже поважних успіхів. Кольорит його картин ясний, але інтензивний, а фактура вельми цікава.

З Придніпрянців брало участь у виставці ще двох малярів: Василь Перебийніс і Олекса Карпенко.

Перший з них вийшов доволі далеко поза межі академізму під кермою проф. Вайса. Сам Вайс, епігон французьких імпресіоністів з доби Ренуара, перенявся ними так сильно, що в цьому дусі виховує також своїх учеників. Тому то Перебийніс став схилятись під впливом проф. Вайса до французького мистецтва, головнож у наслідуванні Сезана. В його працях — чи то в студіях акту, чи в пейзажі, слідне шукання форми в сезанівському значінні, при супокійному, стонованому маянні колірів. Відтак Перебийніс — як ученик проф. Камоцького, — солідаризується з Третяковим, задержуючи власну манєру, лишаючись вірним в цьому ви-